

czo zwiększają działanie ochronne przy ograniczonej zdolności nawilżania. W celu zwiększenia korzystnej struktury kosmetycznej częściej używa się ich w połączeniu z wazeliną żółtą niż samej wazeliny, która jest uważana przez wielu konsumentów za zbyt tłustą.

• Składniki nawilżające

Do środków nawilżających dodaje się kilka składników z powodu ich właściwości nawilżających, wynikających z przyciągania wody ze skóry właściwej do naskórka. Wiele związków o działaniu nawilżającym wykazuje również działanie emolientów po aplikacji na skórę. Przykłady składników powszechnie używanych w recepturach nawilżających zostały podane w ramce 14.3. Ważne jest, aby związki nawilżające używane jako składowa środków nawilżających były stosowane w połączeniu ze składnikami okluzyjnymi, ponieważ używane jako jedyny składnik mogą zwiększać TEWL. Na przykład sama gliceryna (glicerol) stosowana miejscowo na skórę zwiększa TEWL o 29%.

• Emolienty

Emolienty są często „tłustymi” substancjami, które obejmują wiele różnorodnych związków chemicznych – od estrów po alkohole z długimi łańcuchami. Chociaż ich działanie nie zawsze musi odpowiadać zmniejszeniu TEWL, charakterystyka emolientów koreluje z zadowoleniem konsumentów i wyborem produktu, jeżeli spodziewają się gładkiej faktury skóry po zastosowaniu środka nawilżającego. W ramce 14.4 podano przykłady związków o takich właściwościach. Niektórych z nich można używać ze względu na ich właściwości zmiękczające oraz współdziałanie z innymi składnikami stosowanymi w swoistych połączeniach. W przeciwieństwie do alkoholi wykazujących działanie ściągające (np. alkoholu izopropylowego, alkoholu etylowego) alkohole o działaniu zmiękczającym (np. alkohol cetylowy, alkohol stearylowy) po zastosowaniu

nie wysuszają skóry, poprawiając gładkość jej struktury. Emolienty o typie estrów obejmują stearynian oktylu, mirystynian izopropylu, oleinian oleilu, izononanoan cetearylu i PEG-7 kakaonian glicerylu. W zależności od posiadanych właściwości emolienty można podzielić na środki o działaniu ochronnym, natłuszczającym, wysuszającym lub ściągającym (ramka 14.4).

Charakterystyka estetyczna i specjalne dodatki nawilżające

• Charakterystyka receptury

Większość środków nawilżających ma postać płynów (emulsja olej w wodzie) lub kremów (emulsja woda w oleju). Receptura płynów jest mniej gęsta i odpowiednia do stosowania na skórę w ciągu dnia. Charakterystyczne podstawowe składniki płynów zawierają: olej mineralny, glikol propylenu i wodę. Kremy na noc i preparaty uzupełniające lub lecznicze składają się z cięższych lipidów, takich jak: wazelina żółta lub pochodne lanoliny, oleju mineralnego i wody. Ważne jest odpowiednie dobranie swojej receptury do typu skóry, ponieważ swoiste połączenia składników są przeznaczone do skóry suchej, normalnej lub tłustej, co wynika z dostosowania proporcji olej-woda i ciężkości składników okluzyjnych i emolientów. Na przykład dimetykon i cyklometykon są nietłustymi, nienasilającymi powstawania zaskórników emolientami, stanowiącymi powszechny składnik beztłuszczowych środków nawilżających do pielęgnacji twarzy, przeznaczonych dla pacjentów ze skórą tłustą. Związki po-

Ramka 14.3 Czynniki o działaniu nawilżającym

- ❖ gliceryna (glicerol)
- ❖ miód
- ❖ mleczan sodu
- ❖ mleczan amoniaku
- ❖ mocznik
- ❖ glikol propylenowy
- ❖ sól sodowa kwasu pirolidonokarboksylowego (sodowa PCA)
- ❖ kwas hialuronowy
- ❖ sorbitol
- ❖ metakrylan poliglicerylu
- ❖ pantenol
- ❖ żelatyna

Ramka 14.4 Czynniki o właściwościach zmiękczających

Środki zmiękczające o działaniu ochronnym

- ❖ dwulinolenian dwuizopropylu
- ❖ izostearynian izopropylu

Środki zmiękczające o działaniu natłuszczającym

- ❖ olej z rącznika
- ❖ glikol propylenu
- ❖ stearynian oktylu
- ❖ stearynian glicerylu
- ❖ olejek jojoba

Środki zmiękczające o działaniu ściągającym

- ❖ dimetykon
- ❖ cyklometykon
- ❖ mirystynian izopropylu
- ❖ oktanoat oktylu

Środki zmiękczające o działaniu wysuszającym

- ❖ palmitynian izopropylu
- ❖ oleinian decylu
- ❖ alkohol izostearylu